

Załącznik do uchwały nr VI/31/2011

Rady Gminy

Leśna Podlaska

z dnia 14 czerwca 2011 r.

Plan odnowy miejscowości

Nosów

w zakresie działania „Odnowa i rozwój wsi”

w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich

na lata 2007-2013

Leśna Podlaska, czerwiec 2011 r.

Nosów

Charakterystyka miejscowości.

I. Położenie wsi.

Sołectwo zlokalizowane jest w pn. - zach. części gminy Leśna Podlaska, przy drodze wojewódzkiej Leśna Podlaska – Konstantynów. Powierzchnia sołectwa 718 ha, liczba mieszkańców – 338 (stan na dzień 31.12.2010). Usytuowane jest na wysokości 149 – 168,8 m n.p.m. w terenie pagórkowatym. Dominuje zabudowa zagrodowa.

Użytkowanie ziemi: grunty orne ok. 68 %, sady 0,5 %, użytki zielone ok. 17,4 %, lasy 7,7 %, pozostałe ok. 6,1 %. Gleby biellicowe i pseudobiellicowe oraz mułowobagiennie, gł. IV klasy bonitacyjnej. Uprawia się głównie żyto, owies, pszenicę, ziemniaki. Hoduje się trzodę chlewną, bydło.

II. Historia sołectwa.

Do 1516 r. wieś królewska w ówczesnym powiecie mielnickim w Wielkim Księstwie Litewskim. Od II poł. XVI w. w składzie dóbr Witulin, wł. Dembińskich, we władaniu m.in. Mikołaja z Dąbrowy Firleja, Krzysztofa Sapiechy Jana Pieniążka, Karola hr Siedlnickiego, czy rodu Wężyków.

We wsi czynna murowana, klasycystyczna prawosławna cerkiew parafialna z 1862 r. p.w. św. Michała Archanioła. Obok cerkwi zabytkowy cmentarz prawosławny. W pd.-zach. narożniku cmentarza dzwonnica z ok. 1870, remontowana 1991. Murowana z cegły, otynkowana.

Na pn.-zach. skraju wsi znajduje się zespół dworski, złożony z otoczonego parkiem dworu, zwróconego frontem na pn. i położonych na pn. i zach. zabudowań gospodarczych. Dwór wzniesiony został w III ćw. XIX w., być może proj. arch. Henryk Marconiego; rozbudowa 1890, m.in. dobudowa skrzydła wsch. Do 1945 własność Wężyków. Neorenesansowy, w typie nieregularnej willi włoskiej. Murowany z cegły, otynkowany.

Wokół park krajobrazowy, założony współcześnie z budową dworu, z okazami starych drzew. Przed dworem od pn. owalny podjazd z gazonem, na osi kasztanowcowa aleja dojazdowa. Przy alei dojazdowej betonowa figura Immaculaty z lat 20-30-tych XX w.

W okolicy zachował się też zespół związanych z założeniem dworskim budynków gospodarczych z pocz. XX w., tj. stajnia, olejarnia, krochmalnia, spichlerz i 4 czworaki.

Cerkiew prawosławna oraz dwór.

III. Obecnie.

Obecnie Nosów liczy 338 mieszkańców i jest jednym z 17 sołectw wchodzących w skład gminy Leśna Podlaska. Miejscowość posiada charakter typowo rolniczy. We wsi znajduje się sklep oraz świetlica wiejska. Nosów przynależy do parafii w Leśnej Podlaskiej.

Od roku 2008 w czynne życie społeczne włączyła się parafia prawosławna, która we współpracy z kobietami z SKGW w Nosowie realizowała szereg usług społecznych skierowanych do mieszkańców wsi i parafian. Celem działań była szeroka współpraca na rzecz integracji różnych środowisk, w tym ekumenizm i aktywne spędzenia czasu wolnego przez mieszkańców wsi oraz parafian. SKGW oraz parafia prawosławna w Nosowie organizowały czas wolny dla dzieci i młodzieży w okresie wakacyjnym, imprezy akcyjne typu Dzień Dziecka czy Dzień Lotnika, a także istniał chór parafialny, który uczestniczył w koncertach kolęd organizowanych w Bazylice w Leśnej Podlaskiej. SKGW oraz parafia prawosławna, organizują życie kulturalne w miejscowości, biorą czynnie bierze udział w ogłaszanych konkursach mających na celu poprawę życia społeczności lokalnej. Po modernizacji w 2005 roku świetlicy rozwinął się zakres działalności, korzystając z doświadczenia i zdobytych umiejętności skutecznie organizacje aplikowały o środki i realizowały działania społeczne. W swoim dorobku mają 3 stałe imprezy cykliczne skierowane do mieszkańców całej gminy – Dzień Dziecka, Dzień babci oraz Dzień Lotnika – impreza odbywająca się w zabudowaniach cerkwi, skupiająca miejscową ludność, wiernych

kościół prawosławny oraz lokalne organizacje, to uroczystość zwana Panchidią, nabożeństwem żałobnym ku czci poległym lotnikom pierwszego lotu 64 Eskadry Bombowej Lekkiej 6 Pułku Lotniczego we Lwowie podczas II wojny światowej.

Dzień Lotnika i Dzień Dziecka w Nosowie :

Świetlica wiejska oraz parafia prawosławna to miejsca gdzie koncentruje się życie społeczne miejscowości. Wspólne działania ekumeniczne dają poczucie uczestnictwa we wspólnocie i odpowiedzialność za własną przyszłość, motywuje mieszkańców i parafian do dalszych działań inwestycyjnych z zakresu modernizacji i wyposażenia obiektów pełniących funkcje kulturowe, religijne i edukacyjne.

Budynek świetlicy był poddany gruntownemu remontowi w 2005 r., od tego czasu jest sukcesywnie modernizowany i doposażony w miarę możliwości i potrzeb. Budynek cerkwi, jest obiektem zabytkowym, wymaga renowacji i remontu. To jedyna taka świątynia w gminie. Jego stan techniczny jest w złym stanie. Obywają się tu tak powszednie nabożeństwa jak i odpusty. Cerkiew jest także ośrodkiem życia duchowego dla parafian.

IV. Inwentaryzacja zasobów

Rodzaj zasobu		Brak	Znaczenie małe	Znaczenie średnie	Znaczenie duże
Środowisko przyrodnicze	Walory krajobrazu			X	
	Walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)			X	
	Walory szaty roślinnej (np. runo leśne)			X	
	Cenne przyrodniczo obszary lub obiekty		X		
	Świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)		X		
	Osobliwości przyrodnicze		X		
	Wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)		X		
	Podłoże, warunki hydrogeologiczne			X	
	Gleby, kopaliny			X	
Środowisko kulturowe	Walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe				X
	Walory zagospodarowania przestrzennego				X
	Zabytki				X
	Stałe imprezy				X
Dziedzictwo religijne i historyczne	Miejsca, osoby i przedmioty kultu				X
	Święta, odpusty, pielgrzymki				X
	Tradycje, obrzędy, gwara				X
	Legendy, podania i fakty historyczne				X
	Ważne postacie historyczne				X
Obiekty i tereny	Budynki i miejsca zabytkowe wymagające odnowy				X
	Tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny)				X
	Place i miejsca publicznych spotkań				X
	Miejsca rekreacji i wypoczynku				X
Gospodarka,	Specyficzne produkty –				X

rolnictwo	uprawy polowe				
	Znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe			X	
	Możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	X			
Sąsiedzi i przyjezdni	Korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)			X	
	Przyjezdni stali i sezonowi			X	
Instytucje	Placówki opieki społecznej	X			
	Szkoły	X			
	Dom Kultury	X			
Infrastruktura techniczna	Drogi powiatowe				X
	Ruch tranzytowy				X
	Sieć wodociągowa				X
	Sieć energetyczna				X
	Sieć telefoniczna – dostęp do Internetu				X
	Telefonia komórkowa				X
Ludzie, organizacje społeczne	Ochotnicza Straż Pożarna	X			
	Koło Gospodyń Wiejskich/Klub Seniorów				X
	Stowarzyszenia				X
Możliwości pozyskiwania funduszy					X

V. Analiza SWOT miejscowości

Poprzez analizę SWOT zostały przedstawione mocne i słabe strony miejscowości Nosów oraz jej szanse i zagrożenia stwarzane przez otoczenie. Pozwala to na określenie obecnej sytuacji w Nosowie oraz przyszłych kierunków rozwoju tej miejscowości.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ➤ korzystne położenie i przyjazne środowisko naturalne; ➤ atrakcyjne tereny rekreacyjno-wypoczynkowe; ➤ korzystne położenie geograficzne; ➤ wodociąg; ➤ sieć energetyczna; ➤ telefonia stacjonarna i komórkowa; ➤ brak uciążliwego przemysłu; ➤ długie tradycje rolnicze; ➤ silne poczucie tożsamości kulturowej i duże tradycje historyczne; ➤ aktywność i zaangażowanie mieszkańców w sprawy regionu; ➤ działalność Samodzielnego Koła Gospodyń Wiejskich w Nosowie; ➤ działalność parafii prawosławnej w zakresie integracji społeczności; ➤ duże zaangażowanie w inicjatywy społeczne mieszkańców; ➤ dobre warunki dla działalności z ofertą dla turystów; ➤ współpraca organizacji z samorządem oraz innymi organizacjami z terenu gminy i powiatu; ➤ świetlica wiejska – budynek po remoncie w 2005. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ brak systemu segregacji i utylizacji odpadów; ➤ znikoma ilość przedsiębiorstw; ➤ utrzymująca się emigracja aktywnych i dobrze wykształconych ludzi do większych ośrodków miejskich; ➤ mała specjalizacja produkcji rolnej; ➤ niski poziom życia wśród mieszkańców; ➤ małe zaangażowanie osób młodych w działania na rzecz sołectwa; ➤ bezrobocie; ➤ niski poziom wykształcenia; ➤ patologie społeczne; ➤ infrastruktura drogowa w złym stanie technicznym (droga powiatowa); ➤ brak placu zabaw; ➤ brak ścieżek rekreacyjno-wypoczynkowych; ➤ brak ogólnego dostępu do Internetu; ➤ istniejące zabytki w złym stanie technicznym; ➤ niedostateczne wykorzystanie istniejącej zabudowy zabytkowej (pałac z otoczeniem oraz cerkiew z otoczeniem);
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozwój społeczno-ekonomiczny sołectwa; ➤ poprawa dostępności komunikacyjnej poprzez modernizację drogi powiatowej; ➤ poprawa stanu środowiska poprzez włączenie sołectwa do gminnego systemu segregacji i utylizacji odpadów, w tym produkcji rolnej, ➤ poprawa warunków życia mieszkańców; ➤ budowa systemu utylizacji odpadów (prydomowe oczyszczalnie ścieków); 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zanieczyszczenie środowiska wynikające z niedostatecznie rozwiniętej infrastruktury kanalizacyjnej; ➤ ukryte wysokie bezrobocie w rolnictwie i ryzyko wykluczenia społecznego; ➤ brak rynków zbytu na produkty rolne; ➤ obniżenie standardu życia; ➤ zanik tożsamości kulturowej mieszkańców; ➤ małe inicjatywy ze strony społeczności

<ul style="list-style-type: none"> ➤ możliwość lokalizacji infrastruktury wypoczynkowej z uwzględnieniem warunków kulturowych (architektura i historia); ➤ fundusze unijne: rozwój rolnictwa, rzemiosła i przedsiębiorczości; ➤ wzrost atrakcyjności turystycznej przez renowację obiektów zabytkowych; ➤ dopłaty bezpośrednie dla rolnictwa; ➤ aktywizacja większej grupy społecznej (szczególnie osób młodych) do działań na rzecz rozwoju osobistego i własnej miejscowości oraz wielo kulturowości; ➤ głębokie poczucie tożsamości kulturowej regionu; ➤ wykorzystanie aktywnych grup społecznych do rozwoju różnych form z zakresu kultury i tradycji; ➤ rozwój działalności organizacji pozarządowych; ➤ rozwój agroturystyki i turystyki kwalifikowanej; ➤ rozwój technologii informatycznej; ➤ rozwój tożsamości lokalnej. 	<p>(brak miejsca w którym bezpiecznie można się organizować i rozwijać twórczo);</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zamknięcie środowisk kulturowych (różnych wyznań) na problemy społeczne całej lokalnej ludności; ➤ zanik tradycji lokalnych i regionalnych; ➤ niszczenie zabytkowych obiektów i tym samym pogłębienie izolacji turystycznej w regionie; ➤ niewykorzystanie atrakcyjności turystycznej; ➤ problemy socjalne; ➤ uzależnienia od używek (problem alkoholizmu); ➤ migracja młodych ludzi; ➤ niedostosowanie rolnictwa do wymogów UE;
---	--

VI. Planowane kierunki rozwoju sołectwa.

Ze względu na swoje położenie i brak przemysłu miejscowość Nosów jest przyjazna środowisku naturalnemu.

Przewiduje się, że w przyszłości Nosów dalej będzie nastawiony na rozwój rolnictwa. Nastąpią jednak pewne zmiany, które nieco odmienią dzisiejszy wygląd rolnictwa w tej miejscowości. Przede wszystkim zmaleje liczba gospodarstw rolnych, a równocześnie zwiększy się ich obszar. Ze względu na to, że teren gminy Leśna Podlaska, do której należy także wieś Nosów, jest interesujący turystycznie (historycznie i architektonicznie), być może część mieszkańców po odejściu z rolnictwa zacznie zajmować się obsługą ruchu turystycznego (punkty noclegowe, agroturystyka, szlaki piesze, rowerowe, konne) i rozwinię się istniejąca już na tym terenie agroturystyka bądź turystyka kwalifikowana nastawiona na konkretnych odbiorców usług turystycznych.

Ogólne zubożenie mieszkańców skutkuje także coraz liczniejszą migracją. Szczególnie młodzi ludzie poszukują miejsc atrakcyjnych, nie tylko pod względem określonych warunków bytowych, ale również, w aspekcie jakości życia i tożsamości. Należy zatem zapewnić miejsce, będące ośrodkiem wspierania rozwoju społecznego jak świetlica wiejska a także pamiętać o obiektach zabytkowych, których restauracja jest niezbędnym czynnikiem dla możliwości rozwoju turystyki regionu jak również, w przypadku cerkwi prawosławnej, pozwoli kultywować tradycje i zwyczaje wywodzące się kultury wschodu, będących częścią historii przodków na tych terenach. Takie rozwiązania są szczególnie ważne w sytuacji, kiedy na terenie sołectwa działają organizacje pozarządowe odpowiadające aspiracjom i potrzebom mieszkańców a także wspólny dialog ekumeniczny na rzecz oprawy jakości życia mieszkańców Nosowa. Stąd zasadnym jest rozwój infrastruktury społecznej i dziedzictwa kulturowego w postaci istniejących zabytków, będących bazą działalności kulturalno-społecznej.

Opis planowanych przedsięwzięć w sołectwie Nosów i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną

W latach 2011-2018 planowanych jest szereg działań mających na celu poprawę życia mieszkańców wsi Nosów. Są to m.in. (kolejność zgodna z priorytetami rozwoju miejscowości):

- I. Remont cerkwi prawosławnej
- II. Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez budowę przydomowych oczyszczalni ścieków
- III. Modernizacja i doposażenie świetlicy wiejskiej
- IV. Zagospodarowanie i uporządkowanie terenu wokół świetlicy wiejskiej – poprawa wizerunku centrum wsi
- V. Poprawa bezpieczeństwa publicznego
- VI. Udział w programie informatyzacji gminy
- VII. Udział w programie gminnym z zakresu tworzenia systemu zbioru, segregacji odpadów komunalnych
- VIII. Zaangażowanie młodzieży w organizowane przedsięwzięcia kulturalno-rekreacyjne w sołectwie
- IX. Rozwój działalności organizacji pozarządowych

X. Pozyskiwanie wsparcia finansowego i środków pomocowych na rozwój wsi

XI. Poprawa stanu bazy turystycznej (agroturystyka i turystyka kwalifikowana)

Ad. I

Remont cerkwi oraz ogrodzenia cerkwi i przyległego zabytkowego cmentarza we wsi Nosów – zakres prac: wymiana pokrycia dachowego cerkwi, wymiana krzyży, konserwacja stolarki okiennej i drzwiowej, konserwacja i naprawy ścian cerkwi, wykonanie instalacji odgromowej, wymiana orynowania, wykonanie opaski odwadniającej wokół cerkwi, remont ogrodzenia cerkwi oraz przyległego zabytkowego cmentarza wraz z dzwonnica

Harmonogram i szacowany koszt w/w przedsięwzięcia:

- lata 2012-2014

- ok. 978.390 tys. Złotych dla projektu

Ad. II

Udział w programie o zasięgu gminnym „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie Leśna Podlaska”.

Harmonogram i szacowany koszt w/w przedsięwzięcia:

- lata 2012-2013

- ok. 3.500.000 złotych dla całego projektu

Ad. III

Działania własne mieszkańców sołectwa, z udziałem organizacji pozarządowych z terenu gminy, oraz jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, wykorzystanie m.in. funduszu sołeckiego.

Harmonogram i szacowany koszt w/w przedsięwzięcia:

- lata 2011-2018

- ok. 30 tys. złotych dla całego okresu

Ad. IV

Działania własne mieszkańców sołectwa, metodą gospodarską.

Harmonogram i szacowany koszt w/w przedsięwzięcia:

- lata 2011-2015

- ok. 10 tys. złotych dla całego okresu

Ad. V

Działania własne mieszkańców sołectwa, z udziałem samorządu terytorialnego, przy współpracy z OSP, policją, powiatem, wykorzystanie m.in. funduszu sołectkiego.

Harmonogram i szacowany koszt w/w przedsięwzięcia:

- lata 2011-2018
- ok. 40 tys. złotych dla całego okresu

Ad. VI

W roku 2012-2014 planowana jest realizacja projektu informatyzacji gminy („Budowa zintegrowanego systemu informatycznego dla zrównoważonego rozwoju Powiatu Bialskiego”, „Regionalna sieć szerokopasmowa Lublin północny-wschód”), obejmująca m.in. szerokopasmowy dostęp do Internetu. Sołectwo Nosów będzie uczestniczyć w tym projekcie

Harmonogram i szacowany koszt w/w przedsięwzięcia:

- lata 2012-2014
- ok. 485 tys. złotych dla całego projektu

Ad. VII

W roku 2012-2013 planowany jest projekt z zakresu systemu zbioru, segregacji odpadów komunalnych. Projekt polegać będzie na działaniach informacyjnych dla mieszkańców całej gminy oraz zakupie pojemników do segregacji odpadów celem utworzenia jednolitego systemu zbioru odpadów i ich segregacji na terenie gminy. Sołectwo Nosów również będzie uczestniczyć w tym projekcie.

Harmonogram i szacowany koszt w/w przedsięwzięcia:

- lata 2012-2013
- ok. 250 tys. złotych dla całego projektu

Ad. VIII

Działania własne społeczności sołectkiej, z udziałem organizacji pozarządowych z terenu gminy, oraz jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego.

Harmonogram i szacowany koszt w/w przedsięwzięcia:

- lata 2011-2018

- bez kosztów; wolontariat

Ad. IX

Działania własne społeczności sołeckiej, z udziałem organizacji pozarządowych z terenu gminy, oraz jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego.

Harmonogram i szacowany koszt w/w przedsięwzięcia:

- lata 2011-2018
- ok. 20 tys. złotych dla całego okresu

Ad. X

Działania własne społeczności sołeckiej, z udziałem organizacji pozarządowych z terenu gminy, oraz jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego.

Harmonogram i szacowany koszt w/w przedsięwzięcia:

- lata 2011-2018
 - bez kosztów; wolontariat

Ad. XI

Działania własne społeczności sołeckiej, z udziałem organizacji pozarządowych z terenu gminy, oraz jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego a także lokalnych grup działania i organizacji turystycznych.

Harmonogram i szacowany koszt w/w przedsięwzięcia:

- lata 2011-2018
- wolontariat

Wnioski:

Standard i jakość życia mieszkańców stale się podnosi, jednak nie dorównuje on standardom życia w większych aglomeracjach. Wpływ otoczenia jest pozytywny, co daje dużą szansę na jego poprawę. Udział trzeciego sektora w życiu społecznym zapobiega procesom marginalizacji społecznej i ekonomicznej, ale nie w zadowalającym zakresie. Społeczni liderzy, odpowiadając na potrzeby mieszkańców chcą rozwijać swoją działalność i działać na rzecz lokalnej społeczności tworząc lepsze warunki dla życia społecznego i kulturalnego na wsi, a także podnosząc atrakcyjność turystyczną miejscowości, widząc w tym jedną z możliwości zarobkowania.

Podstawowym celem planowanych inwestycji jest wyrównywanie szans i poprawa jakości potencjału miejscowości w dziedzinie kapitału intelektualnego i społecznego, rozwój i integracja organizacji działających na terenie sołectwa a także zachowanie dziedzictwa kulturowego w postaci istniejących zabytków architektonicznych. Ważnym aspektem jest inwestycja w technologie i bezpieczeństwo.

Planowane inwestycje są odpowiedzią na potrzeby mieszkańców, którzy chcą rozwijać życie społeczne w miejscowości, ale też podnosić rangę miejscowości w aspekcie atrakcyjności turystycznej i gospodarczej. Obecnie celem dalszej poprawy jakości życia mieszkańców sołectwa i rozwoju wsi jest potrzeba remontu zabytkowej cerkwi w Nosowie.

Przewodnicząca

Rady Gminy Leśna Podlaska

Ewa Kulińska

